

НАЦІОНАЛЬНІ КУЛЬТУРИ У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ

для учбових закладів України (із залученням представників різних українських громад світу).

Список використаних джерел

1. Воєнна доктрина України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/555/2015>
2. Петров В. В. Щодо становлення системи стратегічних комунікацій органів державної влади у контексті розвитку відносин з НАТО / В. В. Петров // Стратегічні пріоритети. – 2016. – № 4. – С. 24–29.
3. Черненко Т. В. Сучасний вимір публічної дипломатії в системі стратегічних комунікацій / Т. В. Черненко // Стратегічні пріоритети. – 2016. – № 4. – С. 64–71.
4. Гуцал С. Публічна дипломатія та стратегічні комунікації: визначення концептуальних основ / С. Гуцал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/viewFile/2769/2473.
5. Strategic Communication Joint Integrating Concept [Електронний ресурс] / Department of Defence concept – Version 1.0. – 07 October 2009. – Режим доступу: http://www.dtic.mil/doctrine/concepts/joint_concepts/jic_strategiccommunications.pdf.
6. What is Public Diplomacy? [Електронний ресурс] / USC Center on Public Diplomacy. – Режим доступу: <http://uscpublicdiplomacy.org/page/what-pd>
7. Institute for Cultural Diplomacy. What is Cultural Diplomacy? What is Soft Power? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.culturaldiplomacy.org/index.php?en_culturaldiplomacy.
8. Культурна дипломатія України: стан, проблеми, перспективи: аналіз. доп. / О. П. Розумна, Т. В. Черненко. – К.: НІСД, 2016. – 53 с.

Дубрівна Антоніна Петрівна,
доцент кафедри рисунка та живопису
Київського національного університету
технологій та дизайну,
здобувач Національної академії керівних
кадрів культури і мистецтв,
науковий керівник – кандидат педагогічних наук,
доцент Садовенко С.М.

КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКІ ПРОЕКТИ ЯК МОДУС МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Аналізуючи сучасний стан культури, необхідно відмітити процеси універсального еволюціонізму, що лежать в основі картини світу сьогодення. Сучасний інтеграційний рух у сфері міжкультурних відносин має багатоаспектний, багатофакторний, а саме – глобальний характер, який ми розуміємо під процесами глобалізації. В цих умовах активізується роль культури, як найважливішого компонента комунікації, духовного виробництва та гуманізації міжнародних зв'язків. Світові тенденції свідчать про зростання взаємозв'язку культури і творчості, активного їх впливу на розвиток

НАЦІОНАЛЬНІ КУЛЬТУРИ У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ

цивілізації. Художня культура, а саме творчість, набуває в умовах глобалізації важливого значення в міжкультурній комунікації полікультурного простору.

Процеси, які відбуваються сьогодні в галузі художньої культури, складні і суперечливі, як і їх генезис. Вони мають дуалістичну спрямованість і відрізняються одночасно модернізацією та схильністю до деструкції. Очевидно, що посилення взаємозв'язку між країнами характеризується домінуванням одних над іншими – виникає поняття «європеїзація» та «американізація», або більш загальне – «вестернізація» [2]. Глобалізація дійсно відбувається, але на базі домінування моделі окремо взятих країн, які займають авангардне політичне та економічне положення (країни Європи, США). Під глобалізацією потрібно розуміти взаємний корисний обмін, а не домінування однієї країни над іншою та рівноправний міжкультурний діалог.

Сучасний стан українського суспільства та суспільних відносин вимагає від діячів культури активної позиції та реагування на соціальні проблеми. Українське культурне поле стимулює інтерес зарубіжних митців. У цьому процесі яскраво виділяється постать іспанського скульптора-абстракціоніста, дизайнера, суспільного діяча Карлоса Гарсія Лаоса, мистецько-культурні проекти якого демонструють істинний інтерес до України. Все життя його приваблювали прості геометричні форми, які скульптор вважає найкращим втіленням філософської думки. Мінімум засобів і максимум наповненості – те, що є основною суттю абстрактного мистецтва, вірним шанувальником якого він не перестає бути.

Перший міжнародний культурно-мистецький проект Карлоса Гарсія Лаоса – «8 міст». Мета – укріпити та розширити культурні зв'язки між країнами Європи. Центральним елементом є його скульптура «Мистецтво» (три прямокутники: чорний символізує талант, червоний – красу, сірий – жертвність). Проект розпочато у рідному місті автора (Сарагоса) в 2013 р. У 2015 р., громада Луцька, виявила бажання підтримати ідею проекту, збудувавши скульптуру у центрі міста. Показово те, що у 2016 р., Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури у Києві, головного фундаментального закладу в сфері мистецької освіти, встановила скульптуру на своїй території, підтверджуючи впливову сутність мистецтва, яке покликано об'єднати європейські міста на засадах гуманізму, краси, поваги, розуміння, демонструючи унікальність його суспільного впливу та можливості міжкультурної комунікації. Міста, де відбувся проект (Сарагоса, Луцьк, Київ), а також, де планується його продовження (Більбао, Тбілісі, Дрезден), обираються не випадково, вони мають багату традиціями культуру та давню мистецьку історію. У просторі міст прямокутники скульптури змінюють своє положення на горизонтальне, тим самим створюють комфортне для людей середовище, та можуть бути використані як місця для сидіння, відпочинку, або бавлення дітей. Авторів надзвичайно важливо, щоб його робота мала тісний зв'язок з оточуючим світом, транслюючи засобами художнього образу головні засади мистецтва, направлено на естетичне оновлення соціуму.

Суспільство, в якому все ще залишається безліч запитань і обмаль відповідей, потребує рішучих змін. Мистецтво ніколи не залишалося осторонь тих процесів, які відбувалися і відбуваються нині в Україні. Не можна не погодитись з думкою О. Алфьоровою, що «мистецтво нині розглядається як багатшарова, рухлива, відкрита система, що є складовою культури. Воно пропонує нові точки зору на світ, акумулює незнаний досі людський досвід, розширюючи власні межі, завдяки раніше неестетизованим сферам людського буття» [1].

Сьогодні виводить розуміння діяльності художника на новий рівень. Осмислення цього, в контексті динамічних перемін у соціально-політичному житті сучасної України, підкреслює значення міжнародного культурно-мистецького проекту «R-evolution. Suprematism. Maydan», проведеного у 2014-2015 роках. Ця арт-подія, задумана Карлосом Гарсія Лаос та реалізована в нетиповій формі культурного руху, способом добровільної самоорганізації творчої інтелігенції, за допомогою соціальної мережі «Facebook». Ситуація, що відбувалась в Україні у 2013–2014 рр. («Револуція Гідності»), яку українська спільнота намагалась осмислити, гостро відчули художники та культурні діячі. Прагнення еволюційних змін на користь країни та громадянам – головний меседж проекту та його мета. Серед постатей, що долучилися до організації та участі у проекті, варто назвати імена відомих митців, науковців, серед яких – «АртеХатта» під керівництвом М. Которович, А. Алексеева, Є. Більченко, Л. Бернат, І. Дудка, І. Єлісеєв, Т. Зозуля, В. Колесніков, П. Лебединец, О. Морозова, А. Сидоренко, В. Слепченко, Л. Співаковская, М. Черниш, К. Чернявський та автор цієї статті.

У 2016 року в м. Умань, ініціативою жителів та за підтримки адміністрації, було реалізовано наступний міжнародний культурно-мистецький проект Карлоса Гарсія Лаоса «Материнський інстинкт», який включає встановлення скульптури автора та проведення перформансу. Монумент – прямокутник з перфорованим просвітом та кулею всередині. Абстрактний за формою та концептуальний за змістом твір виражає невтомне материнське око, що споглядає, вболіваючи за кожну «дитину людську». Величний образ Берегині, автор втілює через геометричну абстрактну знаковість, яка, на його думку, ідеальна форма вираження чистої ідеї творчого задуму. Скульптуру встановлено на гранчасту конструкцію, у яку, під час урочистого відкриття, кожен відвідувач міг покласти каміння з написом виявлення своєї шани матері, залучившись до інтерактивного мистецького дійства, що мало на меті символічне залучання учасників до своєї «сімейної» спільноти, демонструючи значимість та рівноцінність кожного з них.

Цей проект продовжено в березні 2017 р. у м. Сорія й присвячено матері величного сина Іспанії – Ф. Гойї. Персоналія видатного художника, творчість якого наскрізь пронизана гострою соціально-політичною критикою, а також осудом безумств та пристрастей людських, надзвичайно близька Карлосу

НАЦІОНАЛЬНІ КУЛЬТУРИ У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ

Гарсія Лаоса, який займає активну громадянську позицію. Цим проектом скульптор намагається відати велику шану матері, яка подарувала генія світові, творчість якого в умовах сьогодення вирізняється надзвичайною актуальністю.

За висловлюванням Карлоса Гарсія Лаоса, близькість внутрішньої творчої філософії Ф. Гойї та Т. Шевченка, трагізм життєвого шляху, глибина таланту, надзвичайна трансчасова значимість й неперевершений вплив на культури країн, спонукало до реалізації нового міжнародного культурно-мистецького проекту «Споріднені душі», який планується провести в квітні 2017 р. у Національному музеї Тараса Шевченка. Проект піднімає важливі теми – материнство, людяність, самотність, лицемірство, героїзм та ін., розглядаючи їх в творчому доробку художників. Вперше, проведено паралель між творчістю геніїв України та Іспанії, а абстрактні скульптури Карлоса Гарсія Лаоса, подібної тематики, слугують своєрідним зв'язком між минулим та сучасністю. Важливим є те, що відбувається осмислення спорідненості етнічних особливостей, релігійних, політичних, філософських світоглядів різних країн. Розмірковування про невпинність бурхливого потоку життя, важливість вічного, акцентування на схожості людських проблем, незважаючи на національну приналежність та громадянство, робить вагомий внесок у глобальні процеси культурного об'єднання на основі поваги та толерантності до різних культур, слугує позитивним прикладом міжкультурної взаємодії.

Таким чином, міжкультурні зв'язки необхідні для повноцінного розвитку країн. Не можливо стояти осторонь від об'єктивних глобалізаційних процесів, які допомагають позитивному культурному взаємозбагаченню, але необхідно усвідомити свою унікальність, за рахунок культурно-етнічного багатства, високого рівня мистецької професійної майстерності, що допоможе зайняти українському мистецтву гідне місце у світовій художній спільноті. В контексті дослідження тенденцій міжкультурної комунікації, культурно-мистецькі проекти Карлоса Гарсія Лаоса, які декілька років постійно проводяться в Україні та Іспанії, демонструють унікальний результат істинного культурного об'єднання країн засобами мистецтва, а також виявляють безцінний досвід та корисний практичний матеріал, що дозволяє стверджувати про дієву сутність культурної дипломатії.

Список використаних джерел

1. Алфьорова О. І. Візуальне мистецтво кінця ХХ – початку ХХІ ст.: Автореф. на здобуття наук. ступ. докт. мист. / О. І. Алфьорова. – Харків, 2008. – 16 с.
2. Пензина Е. В. Феномен глобалізації: глобалізація и вестернізація / Е. В. Пензина // Вестник КрасГАУ. – Красноярск, 2012. – № 8. – С. 228–233.